

11 MAI 2011

Vergeforeningen Følgesvennen
v/Hilde Krogh
Friis` gate 6
0187 OSLO

08.05..2011

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005, Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse: Forskrift til ny vergemålslov

Vi viser til høringsbrev av 09.02.2011.

Vergeforeningen *Følgesvennen* er en ideell og uavhengig organisasjon for verger for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Vi er oppmerksom på at vergemålsloven retter seg mot ulike grupper verger; vårt fokus i denne uttalelsen er naturlig nok rettet mot verger for enslige mindreårige flyktninger. Når det gjelder verger (representanter) for enslige mindreårige asylsøkere, har vi forstått at det er under utarbeidelse egne bestemmelser. Vi går i denne forbindelse ut fra at det vil foreligge et eget høringsbrev som omhandler vergeoppgaver for denne gruppen mindreårige.

Vi forutsetter at virksomheten til verger for enslig mindreårige **flyktninger** (som har fått opphold i landet) skal reguleres av Vergemålsloven med tilhørende forskrift. Våre kommentarer baserer seg på denne forutsetningen.

Vi deler i all hovedsak departementets generelle vurderinger under **punkt 3 i høringsnotatet**.

Punkt 4 (Svalbard) omhandler problemstillinger som neppe er aktuelle for enslige mindreårige flyktninger.

Forskriftens § 1 (punkt 5.1 og 5.2) Enslige mindreårige flyktninger er en særlig sårbar gruppe. Det å påse at deres rettigheter blir etterfulgt og deres behov blir ivaretatt, krever ofte en påpasselig oppfølging fra vergenes side. Som verger for denne gruppen mindreårige har vi derfor store forhåpninger til fylkesmannens opplærings-, veilednings- og bistandsplikt. Vi vil i denne forbindelse understreke behovet for ajourhold av kompetansen når myndighetene foretar endringer i regelverk, innfører nye bestemmelser eller foretar praksisendringer.

Vi noterer oss nyanser i formuleringene når det gjelder opplæring på den ene siden og veiledning og bistand på den andre siden. For opplæringen er formuleringen "Fylkesmannen **skal sørge for** opplæring", mens det vedrørende veiledning og bistand er benyttet følgende formulering "Fylkesmannen **skal gi** vergene i vergemålsdistriktet nødvendig veiledning og bistå vergene ved behov". Vi tolker forskjellen i formulering slik at fylkesmannen kan sette bort opplæringen, men må selv forestå veiledning og bistand. Dersom det er aktuelt å overlate opplæringen til andre, vil vi foreslå at det er den sentrale vergemålsmyndighet som inngår avtale om dette slik at det sikres jevn kvalitet og kvantitet over hele landet.

For øvrig vil vi understreke at vi er spesielt tilfreds med at fylkesmannen skal yte bistand til vergene. Dette vil vi anta det vil bli god bruk for. Vi mener imidlertid at det vil være nødvendig å se nærmere på hvordan dette skal utføres i praksis i de områdene hvor det er stor geografisk avstand mellom fylkesmannens kontor og vergene.

Forskriftens § 2 (punkt 5.3). Vi støtter fullt ut de formuleringer som er valgt i denne paragrafen da vi oppfatter det slik at fylkesmannen samtidig som han utøver tilsyn med vergene skal gi veiledning og bistand. For å sikre et tilsyn som påser at de enslige mindreårige flyktingene får den oppfølging som de har rett på og behov for, er det av stor betydning at fylkesmannen til fulle har tatt i bruk sin rolle som veileder og bistandsyter overfor vergene.

Forskriftens § 3 (punkt 5.4) er neppe aktuell for den gruppen mindreårige vi har kontakt med.

Forskriftens § 4 (punkt 5.5). Etter vår oppfatning burde politiavhør vært nevnt sammen med domstolene, barnevernet og lignende. Departementet benytter uttrykket "midlertidig verge". På samme måte som det skal benyttes setteverge kan det oppnevnes setteverge når den oppnevnte verge ikke kan møte.

Forskriftens § 5 (punkt 5.6). Ingen kommentar.

Forskriftens § 6 (punkt 5.7). Vi støtter formuleringene i denne paragrafen og vil her benytte anledningen til å understreke betydningen av at "det sikres enhetlig praksis som skaper rettssikkerhet og rettslikhet".

Forskriftens §§ 7-12 (punkt 9). Vi finner det betryggende at det legges opp til gode regnskaps- og revisjonsrutiner. Dette kapitlet er etter vår oppfatning lite aktuelt for verger for enslige mindreårige flyktinger ettersom disse ikke har formue og en inntekt som i det vesentligste er begrenset tilbarnetrygd og enkelte småjobber.

Forskriftens §§ 13-14 (punktene 6.1 og 6.2). Vi vil understreke viktigheten av at når en enslig mindreårig flykting bosettes i en kommune, må det være klare rutiner for hvilken kommunal etat som skal melde fra om behov for verge til fylkesmannen. Da denne gruppen mindreårige har behov for mye bistand under bosettingen, er det

viktig at både kommunen foreslår og fylkesmannen utpeker en kompetent og erfaren verge.

Forskriftens §§ 15-16 (punkt 6.2-6.4). Ingen kommentarer.

Forskriftens § 17 (punkt 7.1). Vi gir vår fulle støtte til departementets forslag om politiattest og hvilke straffebestemmelser som skal inngå. Vi er noe usikre på om departementets forslag også omfatter narkotikaforbrytelser. Disse bør absolutt kontrolleres opp mot en politiattest.

Forskriftens § 18 (punkt 7.2). Bosettingsprosessen av enslig mindreårig flyktning er meget arbeidskrevende for vergen som må følge opp både helse, bolig, tilpasset skolegang, eventuelle barnevernstiltak, sikring av identitetsdokumenter m.m. Verger for enslig mindreårige flyktninger kan også ha et visst økonomisk ansvar i forhold til den mindreårige for eksempel i de tilfeller hvor den mindreårige har rett på enkel eller utvidet barnetrygd. Arbeidsmengden avtar etter hvert som den mindreårige blir integrert i sitt nye miljø. Dette medfører at vergen arbeider mange timer når bosettingen skjer og færre timer etter noe tid.

Etter vår oppfatning er de foreslåtte økonomisk faste årlige beløpene lite tilpasset verger for enslige mindreårige flyktninger. Vi vil også gi uttrykk for at en timesats på kr.130,- er langt lavere enn det den bør være ut fra de krav som stilles til denne type verger. Vi vil derfor foreslå en betraktelig høyere sats. Vi er overbevist om at det vil bli særdeles vanskelig å skaffe til veie verger for mindreårige flyktninger som vil godta kr 130,- per time. Vår erfaring når det gjelder nåværende praksis hos mange overformyndier rundt omkring i landet, er at godtgjørelsen ligger vesentlig høyere enn kr 130 pr. time. Dersom det blir vedtatt en betydelig reduksjon i godtgjørelsen, vil dette ganske sikkert ikke bli godtatt av mange av vergene for bosatte mindreårige flyktninger.

Vi er enig i at beløp inntil kr 4.000,- fritas for lønnsoppgaveplikt, men vil tilføye at dette også bør gjelde timebaserte beløp opp til denne summen.

Forskriftens § 19. Ingen kommentar.

Forskriftens § 20 (punkt 7.3). Dersom antagelsen om at en indeksregulert utgiftdekning per år vil være tilstrekkelig for de aller fleste vergemål, er vi enige i at det fastsettes et slikt beløp. Dersom det derimot skulle vise seg at det kommer mange godt begrunnede krav til fylkesmennene om dekning av høyere utgifter, vil det både medføre betydelig ekstraarbeid for fylkesmannen og kreve endring i forskriften for å innarbeide et nytt beløp. Etter vår oppfatning er det foreslåtte beløpet på kr 900,- satt for altfor lavt. Vi ser følgelig for oss at mange verger vil søke om dekning av utgifter utover dette beløpet og henstiller til departementet om å vurdere beløpet på nytt dersom alternativ 2 i forslaget blir gjeldende.

Vi støtter løsningen som er presentert som alternativ 1. Når den sentrale vergemålsmyndigheten i fremtiden skal fastsette en fast årlig sats, vil denne myndigheten kunne bygge på tilbakemeldinger fra fylkesmennene og dermed kunne løpende vurdere og eventuelt fastsette et mer "treffsikkert" beløp enn om man velger et forskriftsbestemt kronebeløp.

Forskriftens § 21 (punkt 7.4 og 7.5)

Vi støtter departementets forslag om inntekts- og formuesgrenser. For den gruppen vi er verger for (enslige mindreårige flyktninger), vurderer vi det som lite sannsynlig at denne paragrafen kommer til anvendelse. Likevel kan bestemmelsen under bokstav b i første ledd "slå inn" hvis den mindreårige har muligheter for å spare arbeidsinntekt og barnetrygd. Vi er derfor glad for at fylkesmannen gis anledning til å foreta et visst skjønn når det gjelder formue.

Forskriftens §§ 22-39 (resten av paragrafene)

Disse paragrafene vil kun i unntakstilfeller være aktuelle enslige mindreårige flyktninger og deres verger.

Da vår forening ikke har noe sekretariat å støtte seg til, men baserer hele sitt arbeid og engasjement på frivillighet og styremedlemmenes fritid, har vi ikke hatt kapasitet til å sette oss inn i de mange endringsforslag departementet fremmer når det gjelder en rekke lover herunder den nye vergemålsloven.

I god tid **før** vergemålsloven og forskriften trer i kraft, regner vi med at det vil bli gjennomført en grundig landsomfattende opplæring.

Med vennlig hilsen
Vergeforeningen Følgesvennen

Hilde Krogh
styreleder

John Hundven
nestleder